

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Rady ustanawiającego Wspólnotową Agencję Kontroli Rybołówstwa i zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 2847/93 ustanawiające system kontroli dotyczący wspólnej polityki rybołówstwa

COM(2004) 289 końcowy — 2003/0108 (CNS)

(2005/C 157/09)

Dnia 14 maja 2004 roku, Rada postanowiła, zgodnie z artykułem 37 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie wspomnianej powyżej

Sekcja ds. Rolnictwa, Rozwoju Wsi i Środowiska Naturalnego, odpowiedzialna za przygotowanie prac Komitetu na ten temat, wydała swoją opinię dnia 16 listopada 2004 roku. Sprawozdawcą był Sarró Iparraquirre.

Na 413 sesji plenarnej w dniach 15-16 grudnia 2004 r. (posiedzenie z dnia 15 grudnia 2004 r.) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny stosunkiem głosów 138 do 3, przy 7 głosach wstrzymujących się, przyjął następującą opinię:

1. Wstęp

1.1 1 stycznia 2003 roku weszła w życie reforma Wspólnej Polityki Rybołówstwa (WPR), której głównym celem jest ochrona i zrównoważona eksploatacja zasobów rybołówstwa. W tym celu został przygotowany zestaw przepisów obowiązujących w wspólnotowym sektorze rybołówstwa, jak również Państwa Członkowskie.

1.2 Rozdział V rozporządzenia 2371/2002⁽¹⁾, regulujący wspólnotowy system kontroli i inspekcji rybołówstwa, jasno przedstawia obowiązki Państw Członkowskich i Komisji Europejskiej oraz ustanawia mechanizmy współpracy i koordynacji, które muszą istnieć pomiędzy Państwami Członkowskimi oraz pomiędzy Komisją a Państwami Członkowskimi, w celu zapewnienia zgodności z przepisami Wspólnej Polityki Rybołówstwa (WPR).

1.3 Komisja Europejska uważa, że egzekwowanie przepisów WPR przez Państwa Członkowskie wymaga solidnej struktury organizacyjnej do kontroli i inspekcji na poziomie Wspólnoty, jak również wystarczających środków do kontroli i inspekcji oraz odpowiedniej strategii do skoordynowanego rozlokowania tych środków.

1.4 W ramach nowego projektu rozporządzenia, ⁽²⁾ Komisja Europejska pragnie stworzyć Wspólnotową Agencję Kontroli Rybołówstwa (dalej zwaną Agencją) jako wspólnotowy, wyspecjalizowany organ techniczny mający na celu zapewnienie jednolitego i skutecznego stosowania przepisów Wspólnej Polityki Rybołówstwa przez Państwa Członkowskie, organizowanie koordynacji wykonawczej pomiędzy Państwami Członkowskimi w zakresie monitorowania i inspekcji połowów oraz propagowanie współpracy pomiędzy nimi.

1.5 Komisja Europejska proponuje więc, aby Agencja koordynowała kontrole i inspekcję prowadzone przez Państwa Członkowskie, związane z obowiązkami Wspólnoty w zakresie kontroli i inspekcji; aby koordynowała rozlokowanie krajowych

środków kontroli i inspekcji pochodzących z zasobów Państw Członkowskich; aby wspomagała Państwa Członkowskie w przekazywaniu Komisji i krajom trzecim informacji dotyczących działań w zakresie rybołówstwa oraz działań w zakresie kontroli i inspekcji; aby wspomagała Państwa Członkowskie w wypełnianiu ich zadań i obowiązków nałożonych na nie przez Wspólną Politykę Rybołówstwa.

1.6 Komisja proponuje również, aby Agencja mogła świadczyć usługi kontraktowe Państwom Członkowskim na ich zlecenie i koszt, wspomagać je w szkoleniach inspektorów, we wspólnym zaopatrywaniu się w materiały i usługi związane z działaniami dotyczącymi kontroli i inspekcji oraz koordynować wdrażanie wspólnych projektów pilotażowych przez Państwa Członkowskie.

1.7 Projekt rozporządzenia określa Agencję jako organ Wspólnoty, mający osobowość prawną oraz własny personel. Komisja proponuje, aby Agencja posiadała Radę Administracyjną, w skład której wchodziłby jeden przedstawiciel z każdego Państwa Członkowskiego, którego statki prowadzą działalność w zakresie połowów żywych zasobów morskich oraz czterech przedstawicieli Komisji, jak również czterech przedstawicieli przemysłu rybnego nominowanych przez Komisję. Agencja posiadać będzie dyrektora wykonawczego.

1.8 Komisja przewiduje, że Agencja będzie finansowana ze środków przekazanych przez Komisję, z opłat pobranych za usługi świadczone przez Agencję Państwom Członkowskim oraz opłat za publikacje, szkolenia oraz inne usługi świadczone przez Agencję.

1.9 Na koniec Komisja przewiduje, że Agencja rozpocznie działalność w 2006 roku, z budżetem wynoszącym 4,9 miliona EURO i 38 osobowym personelem w pierwszym roku, a następnie budżetem powiększonym do 5,2 milionów EURO i 49 osobowym personelem od roku 2007. Siedziba Agencji znajdować będzie się w Hiszpanii.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 2371/2002 z 20 grudnia 2002 roku w sprawie zachowania i zrównoważonej eksploatacji zasobów rybołówstwa w ramach Wspólnej Polityki Rybołówstwa (Dz.U. L 358 z 31.12.2002)

⁽²⁾ COM(2004) 289 wersja ostateczna z 28.04.04

2. Uwagi ogólne

2.1 Komunikat Komisji adresowany do Rady i Parlamentu Europejskiego *W dążeniu do jednolitego i skutecznego wdrażania Wspólnej Polityki Rybołówstwa* (¹) przewidywał sporządzenie studium wykonalności we współpracy z Państwami Członkowskimi przed utworzeniem Wspólnotowej Agencji Kontroli Rybołówstwa (Agencji). Komisja przedstawiła projekt rozporządzenia bez uprzedniego przeprowadzenia studium wykonalności. Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny (EKES) ubolewa nad tym faktem.

2.2 EKES popiera propozycje Komisji Europejskiej dotyczącą utworzenia Agencji i podziela dążenia Komisji do skutecznego wdrażania WPR oraz ujednolicenia inspekcji i metod egzekwowania jej przepisów na terenie Wspólnoty. EKES jest świadomy potrzeby jednolitego i skutecznego zastosowania przepisów WPR, jednakże uważa, że aby tak się stało, przepisy te muszą zostać zaakceptowane i zrozumiane przez sektor. Aby to stało się możliwe, sektor musi brać od początku czynny udział w procesie podejmowania decyzji, poczynając od współpracy podczas przygotowania zaleceń naukowych, na których opierają się strategie i środki zachowania zasobów rybołówstwa. EKES uważa więc, że Agencja powinna także podjąć się zbadania sposobu poprawienia jakości zaleceń naukowych poprzez zwiększenie zaangażowania sektora w przygotowanie tych zaleceń. Ten ostatni punkt powinien znaleźć się wśród zadań Agencji wymienionych w art. 4 projektu rozporządzenia.

2.3 Zakładając, że Agencja będzie pierwszym organem całkowicie poświęcającym się zagadnieniom związanym z rybołówstwem, Komitet uważa, że projekt rozporządzenia winien przewidywać możliwość rozszerzenia kompetencji Agencji w przyszłości.

2.4 EKES uważa, że w tym celu Agencja mogłaby udzielać Państwom Członkowskim oraz Komisji zaleceń technicznych i naukowych dotyczących skutecznego wdrażania WPR, w szczególności, na temat skuteczności i możliwości monitorowania proponowanych środków inspekcji i kontroli. Mogłaby więc mieć za zadanie promowanie szkoleń dla inspektorów i personelu specjalizującego się w działaniach kontrolnych poprzez utworzenie specjalistycznego centrum szkoleniowego. Agencja powinna również przyczynić się do próby zharmonizowania sankcji stosowanych w poszczególnych Państwach Członkowskich.

2.5 Projekt rozporządzenia Rady stwierdza, że prowadzona przez Agencję koordynacja wykonawcza będzie obejmować inspekcje i kontrolę — aż do pierwszego punktu sprzedaży produktów rybnych — działań w zakresie rybołówstwa prowadzonych na terytorium Państw Członkowskich lub w wodach Wspólnoty lub poza wodami Wspólnoty, przez wspólnotowe statki rybackie. EKES uważa, że koordynacja wykonawcza

Agencji musi mieć szerszy zakres. Po pierwsze, powinna obejmować inspekcje i kontrolę nie tylko do pierwszego punktu sprzedaży produktów rybnych, ale całego łańcucha spożywczego, tzn. od momentu połowu do momentu, w którym dociera on do konsumenta. Po drugie, jednym z zadań powinno być koordynowanie kontroli produktów rybołówstwa pochodzących ze statków pod banderą krajów trzecich, w szczególności tych prowadzących nielegalne, nierejestrowane i nieregulowane połowy.

2.6 EKES uważa za wysoce stosowne, aby Agencja wspierała zarówno Komisję jak i Państwa Członkowskie w ich kontaktach z krajami trzecimi oraz z regionalnymi organizacjami do spraw rybołówstwa. Te ostatnie może wspierać bezpośrednio, ponieważ pomoże to zachować i użytkować w sposób zrównoważony zasoby rybne w wodach krajów trzecich oraz w wodach międzynarodowych. EKES uważa, że budżet musi zapewniać Agencji dostateczne środki finansowe do spełniania tego zadania, z korzyścią dla zrównoważonego rozwoju rybołówstwa.

2.7 EKES podziela opinię wyrażoną w Artykule 6 proponowanego rozporządzenia, dotyczącą utworzenia Wspólnotowego Centrum Monitorowania Rybołówstwa mającego na celu zorganizowanie koordynacji wykonawczej wspólnych działań w zakresie zalecanej kontroli i inspekcji. EKES uważa jednak, że projekt rozporządzenia powinien jasno określać zadania tego Centrum, w celu uniknięcia powielania kompetencji Państw Członkowskich. Komitet uważa, że w momencie rozpoczęcia działania Agencja musi działać zgodnie z przepisami dotyczącymi poufności określonymi w art. 33 propozycji Rady.

2.8 EKES uważa, że zakres wspólnych planów wdrażania określony w rozdziale III propozycji Komisji ma zasadnicze znaczenie dla skutecznej, jednolitej i wyważonej polityki kontroli w różnych Państwach Członkowskich. EKES jest zadowolony z treści planów wdrażania i procedur mających na celu ich przyjęcie, wdrożenie i ocenę, oraz uważa, że Państwa Członkowskie muszą ściśle współpracować z Agencją w celu wprowadzenia ich w życie.

2.9 Komitet uważa, że coroczna ocena skuteczności każdego planu wdrożenia przewidywana w proponowanym rozporządzeniu ma zasadnicze znaczenie przy ustalaniu, czy poszczególne floty przestrzegają obowiązujących przepisów w zakresie ochrony i kontroli.

2.10 EKES zgadza się z propozycją utworzenia systemu wymiany informacji pomiędzy Komisją, Agencją a kompetentnymi urzędami Państw Członkowskich, ale uważa, że zarówno Agencja jak i Komisja muszą ze szczególną uwagą podchodzić do sprawy zapewnienia poufności danych otrzymanych i wymienianych, tak jak jest to wymagane od Państw Członkowskich zgodnie z art. 17 ust. 2 proponowanego rozporządzenia.

(¹) COM(2003) 130 wersja ostateczna z 21.03.03 r.

2.11 Jeżeli chodzi o wewnętrzną strukturę i funkcjonowanie Agencji, proponowane rozporządzenie określa Agencję jako organ Wspólnoty, mający osobowość prawną. EKES wyraża całkowitą aprobatę tego określenia, ponieważ Agencja musi być organem służącym całej Wspólnocie, działającym w sposób całkowicie przejrzysty, na który nie mogą mieć wpływu interesy Komisji lub poszczególnych Państw Członkowskich. Komitet niepokoi się brakiem jasności w odniesieniu do sposobu mianowania urzędników przez Agencję zarówno, jeżeli są przydzieleni na stałe lub oddelegowani tymczasowo przez Komisję lub Państwa Członkowskie.

2.12 Popiera się zastosowanie do personelu Agencji przepisów dotyczących wyższych urzędników Wspólnoty Europejskiej, systemu zatrudnienia mającego zastosowanie do innych urzędników Wspólnoty Europejskiej oraz przepisów przyjętych wspólnie przez instytucje Wspólnoty Europejskiej, jako że stanowią one jasną definicję kontraktowych i poza kontraktowych obowiązków Agencji i jej personelu. Komitet zgadza się również, aby Trybunał Sprawiedliwości Wspólnoty Europejskiej sprawował jurysdykcję w sporach związanych z odszkodowaniami za szkody wynikające ze obowiązków kontraktowych Agencji oraz mogących powstać w trakcie wykonywania przez Agencję jej zobowiązań kontraktowych.

2.13 Kamieniem węgielnym struktury Agencji, jak określiła Komisja w art. 25 jest, jak w przypadku każdego przedsięwzięcia, publicznego czy prywatnego, Rada Administracyjna. EKES wyraża zaniepokojenie nadmiernym uzależnieniem tej Rady Administracyjnej od Komisji, która posiada dziesięć głosów przypadających na każdy głos Państwa Członkowskiego, którego statki biorą udział w działaniach w zakresie połowów dotyczących żywych zasobów morskich. Państwa Członkowskie posiadać będą razem maksymalnie dwadzieścia głosów, co oznacza, że Komisja będzie łatwo mogła narzucić swoje decyzje. EKES uważa, że podobnie jak inni, przedstawiciele Komisji powinni mieć każdy po jednym głosie.

2.14 Komisja proponuje ponadto, aby nominować czterech przedstawicieli z sektora rybołówstwa jako członków Rady Administracyjnej bez prawa do głosowania. EKES uważa, że liczba przedstawicieli sektora proponowana przez Komisję jest bardzo niska i powinna być zwiększona co najmniej do ośmiu, podkreślając szczególnie, że powinni oni być nominowani przez europejskie organizacje pracodawców i pracowników oraz, że powinni oni mieć prawo głosu. EKES uważa, że proponowane rozporządzenie powinno ustanawiać minimalne kryteria, które powinni spełniać przedstawiciele sektora w celu zajęcia miejsca w Radzie Administracyjnej. Proponowane rozporządzenie powinno również określać prawa przedstawicieli sektora do nominowania zastępców w Radzie Administracyjnej.

2.15 Komisja proponuje, aby posiedzenia Rady Administracyjnej zwoływane były przez jej przewodniczącego i żeby Rada odbywała posiedzenie zwyczajne raz w roku lub posiedzenia zwoływane przez przewodniczącego, lub na wniosek Komisji lub jednej trzeciej Państw Członkowskich reprezentowanych w Radzie Administracyjnej. EKES uważa, że propozycja powinna zawierać stwierdzenie „jedna trzecia członków Rady Administracyjnej Agencji”, ponieważ przedstawiciele sektora mogą również mieć powód do zwołania posiedzenia Rady Administracyjnej.

2.16 Artykuł 27 ust. 4 projektu rozporządzenia dopuszcza możliwość wyłączenia przedstawicieli sektora rybołówstwa z posiedzenia Rady Administracyjnej, jeżeli rozpatrywany problem dotyczył będzie kwestii poufnych lub zaistnieje konflikt interesów. EKES proponuje, aby ten ustęp został usunięty, ponieważ oznacza on w praktyce poważne ograniczenie udziału przedstawicieli sektora rybołówstwa w posiedzeniach Rady Administracyjnej.

2.17 Jednym z zadań przyznanych przez proponowane rozporządzenie Radzie Administracyjnej jest obowiązek przygotowania ogólnego sprawozdania dotyczącego działalności Agencji w poprzednim roku oraz planu pracy Agencji na następny rok, które Agencja jest zobowiązana przekazać Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Komisji, Trybunałowi Obrachunkowemu i Państwu Członkowskim. W celu zapewnienia większej przejrzystości i bliższego zaangażowania sektora rybołówstwa, EKES uważa, że rozporządzenie powinno narzucać obowiązek przekazania tych sprawozdań także do Komitetu Doradczego ds. Rybołówstwa i Akwakultury Unii Europejskiej (ACFA).

2.18 Artykuł 29 projektu rozporządzenia nakłada na przedstawicieli przemysłu rybnego w Radzie Administracyjnej obowiązek składania oświadczenia o braku konfliktu interesów, w którym wykażą brak interesów, które mogłyby być szkodliwe dla ich niezależności lub wskażą istnienie bezpośrednich lub pośrednich interesów, które mogą być uważane za szkodliwe dla ich niezależności. EKES uważa, że to oświadczenie jest niestosowne i niepotrzebne, zakładając, że każdy przedstawiciel sektora, aktywnie działający w swojej branży, który może zostać wybrany, ma bezpośrednie interesy w rybołówstwie, które mogą być uważane za mające szkodliwy wpływ dla jego lub jej niezależności. Jeżeli takie oświadczenia mają być składane, obowiązkiem ich składania powinni zostać również objęci pozostali członkowie Rady Administracyjnej.

2.19 EKES jest zaniepokojony nadmierną siłą decyzyjną, którą miałyby posiadać Komisja w zakresie wyboru, mianowania oraz wykonywania obowiązków dyrektora wykonawczego, jak również zwalniania danej osoby ze stanowiska. Artykuł 31 proponowanego rozporządzenia powinien w związku z tym stanowić, że zwolnienie dyrektora wykonawczego na życzenie Komisji, powinno, tak jak jego powołanie, wymagać przewagi dwóch trzecich głosów członków Rady Wykonawczej. EKES uważa, że lista potencjalnych kandydatów na stanowisko dyrektora wykonawczego powinna być wcześniej przedstawiona Komitetowi Doradczemu ds. Rybołówstwa i Akwakultury (ACFA) tak, aby organ ten mógł wystosować niewiążącą opinię o kandydatach.

2.20 Budżet Agencji, w szczególności w okresie kilku pierwszych lat od rozpoczęcia działalności, musi pochodzić głównie ze składki Komisji wyasygnowanej z całego budżetu Unii Europejskiej, ponieważ dwa inne źródła dochodu — wynagrodzenia za usługi świadczone przez Agencję Państwu Członkowskim oraz dochody z publikacji i szkoleń — będą miały miejsce dopiero po upływie pewnego czasu. Komitet uważa, że przez pierwsze trzy lata działania Agencji, budżet powinien być dostatecznie elastyczny, podczas gdy obecna propozycja Komisji wydaje się być zbyt restrykcyjna.

2.21 EKES pragnie wyrazić swoje poparcie dla systemu wdrażania i kontroli budżetu przewidzianego w projekcie rozporządzenia, w szczególności w zakresie tymczasowej kontroli rocznych ksiąg rachunkowych Agencji przez Trybunał Obrachunkowy oraz zastosowania bez ograniczeń w stosunku do Agencji postanowień rozporządzenia (WE) nr 1073/1999⁽¹⁾ w sprawie zwalczania oszustw, korupcji i innych działań niezgodnych z prawem. Niezwykle istotne jest, aby Agencja przystąpiła do Porozumienia Międzyinstytucjonalnego z dnia 25 maja 1999 roku dotyczącego wewnętrznych dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF).

2.22 Projekt rozporządzenia zmienia rozporządzenie (WE) nr 2847/93⁽²⁾ ustanawiające system kontroli mający zastosowanie do Wspólnej Polityki Rybołówstwa, zastępując art. 34 lit. (c), który stwierdza, że programy kontroli i inspekcji dla rybołówstwa ustanowione przez Komisję nie mogą trwać dłużej niż dwa lata, a odpowiedzialność za zatwierdzenie odpowiednich środków, w zakresie zasobów ludzkich i materialnych, spoczywa na Państwach Członkowskich. Poprawka przedstawiona w projekcie wydłuża czas trwania do trzech lat lub inny okres ustanowiony w tym celu przez odpowiedni plan naprawczy oraz stanowi, że Państwa Członkowskie wprowadzą programy na podstawie wspólnych planów wdrażania. EKES popiera tą poprawkę.

2.23 W celu dotrzymania terminów dotyczących rozpoczęcia działalności Agencji i wyznaczonych w art. 40 odnoszącym się do rozpoczęcia działalności Agencji, EKES uważa, że proponowane rozporządzenie powinno wejść w życie 1 stycznia 2005 roku aby Agencja mogła rozpocząć swoją działalność od 1 stycznia 2006 roku.

3. Wnioski końcowe

3.1 EKES gratuluje Komisji propozycji stworzenia Agencji i namawia do zapewnienia Agencji budżetu w wysokości dostatecznej do wypełniania jej zadań, sugeruje zabezpieczenie możliwości rozszerzenia jej kompetencji oraz wnioskuje o dotrzymanie terminów przewidzianych w projekcie rozporządzenia.

3.2 EKES wzywa Komisję Europejską do wzięcia pod uwagę zaleceń przedstawionych w niniejszej opinii, w szczególności:

3.2.1 Rozporządzenie powinno przewidywać możliwość rozszerzenia kompetencji Agencji w przyszłości.

- Agencja powinna także zająć się zbadaniem sposobu poprawienia jakości zaleceń naukowych i zachęcić sektor do większego zaangażowania w przygotowanie tych zaleceń.
- Agencja może przedstawić Państwom Członkowskim oraz Komisji zalecenia techniczne i naukowe dotyczące skutecz-

nego wdrażania przepisów Wspólnej Polityki Rybołówstwa, w szczególności skuteczności i możliwości monitorowania proponowanych środków inspekcji i kontroli.

- Agencja mogłaby otrzymać zadanie polegające na promowaniu szkoleń dla inspektorów i personelu specjalizującego się w działaniach kontrolnych oraz poprzez utworzenie specjalnego centrum szkoleniowego.
- Agencja mogłaby wносить wkład do niezbędnego procesu harmonizowania sankcji w poszczególnych Państwach Członkowskich.

3.3 Zakres zastosowania koordynacji wykonawczej Agencji powinien być bardziej rozległy. Po pierwsze, powinien obejmować inspekcję i kontrolę nie tylko do punktu pierwszej sprzedaży produktów rybołówstwa, ale całego łańcucha żywnościowego, tzn. od momentu złapania ryby do momentu dostarczenia jej konsumentowi. Po drugie, jednym z obowiązków powinno być koordynowanie kontroli produktów rybołówstwa pochodzących ze statków rybackich pod banderami krajów trzecich, w szczególności tych prowadzących nielegalne, nieregulowane lub nierogulowane połowy.

3.4 Agencja musi być organem służącym Wspólnocie, który działa w sposób całkowicie przejrzysty i niezależny, nie pozostając pod wpływem szczególnych interesów Komisji lub Państw Członkowskich.

3.5 Musi istnieć równowaga liczebna wśród przedstawicieli w Radzie Wykonawczej pomiędzy Państwami Członkowskimi, Komisją Europejską i przedstawicielami sektora.

3.6 Liczba przedstawicieli sektora w Radzie Wykonawczej proponowana przez Komisję jest wyjątkowo mała, powinna więc być zwiększona do co najmniej ośmiu, oraz powinno zostać wyraźnie stwierdzone, że są oni nominowani przez europejskie organizacje pracodawców i pracowników i że będą mieli prawo do głosowania.

3.7 Agencja musi ściśle stosować się do przepisów w zakresie poufności ustanowionych w art. 33 proponowanego rozporządzenia.

3.8 Artykuł 27 ust. 4 projektu rozporządzenia powinien zostać wykreślony.

3.9 Oświadczenie przedstawicieli sektora o braku konfliktu interesów wymienione w art. 29 jest niespójne i niepotrzebne. Ewentualnie powinno być wymagane od wszystkich członków Rady Wykonawczej.

3.10 Na koniec, rozporządzenie powinno wyraźniej precyzować zadania Wspólnotowego Centrum Kontroli Rybołówstwa.

Bruksela, 15 grudnia 2004 r.

Przewodniczący

Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego

Anne-Marie SIGMUND

⁽¹⁾ Dz.U. L 136 z 31.05.99

⁽²⁾ Dz.U. L 261 z 20.10.93